

19.09.2024

Lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan
sivistystyön johtaja

138 §

Muutokset Helsingin kaupungin lukioiden opetussuunnitelmaan 2021

HEL 2024-011856 T 12 00 01

Päätös

Lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön johtaja päättää hyväksyä muutokset Helsingin kaupungin lukioiden opetussuunnitelmaan 2021 sekä Helsingin kaupungin aikuisten lukiokoulutuksen opetussuunnitelmaan 2021 seuraavasti:

- Poistetaan liitteen 1 mukaisesti opetussuunnitelmasta arviointiin liittyvä paikallinen tarkennus.
- Liikunta-oppiaineeseen lisätään kaupunkitasoinen valinnainen opintojakso liitteen 2 mukaisesti.
- Lisätään lukiodiplomit-oppiaine Helsingin kaupungin aikuisten lukiokoulutuksen opetussuunnitelmaan 2021 sekä ja uudet tarkennukset nuorten lukiokoulutuksen opetussuunnitelmaan 2021 liitteen 3 mukaisesti.
- Aktiivipolku-oppiaineen opintojaksoa TOA03 muokataan liitteen 4 mukaisesti.
- Muissa oppilaitoksissa suoritettujen opintojen (MOS-opinnot) opintopistemääriä tarkennetaan.

Muutokset tulevat voimaan välittömästi.

Päätöksen perustelut

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan suomenkielinen jaosto päätti hyväksyä Helsingin kaupungin lukioiden opetussuunnitelman yhteisen osan kokouksessaan 9.6.2020 (suomenkielinen jaosto 9.6.2020, § 24). Jaosto hyväksyi lisäykset opetussuunnitelmaan kokouksessaan 18.5.2021 (suomenkielinen jaosto 18.5.2021, § 10).

Helsingin kaupungin lukioiden opetussuunnitelmaan 2021 ehdotetaan nyt muutoksia, jotka liittyvät muualla suoritettujen opintojen arviointiin ja opintopistemääriin, lukiodiplomit-oppiaineeseen, Aktiivipolku-oppiaineeseen ja liikuntaan.

Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen

Lukiolain (714/2018, 27 §) mukaan koulutuksen järjestäjän tehtävänä on opiskelijan henkilökohtaisen opintosuunnitelman laatimisen yhtey-

19.09.2024

Lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön johtaja

dessä selvittää ja tunnistaa opiskelijan aiemmin hankkima osaaminen tämän esittämän selvityksen perusteella.

Tällä hetkellä Helsingin kaupungin lukioiden opetussuunnitelmassa 2021 todetaan seuraavaa:

”Muualla suoritettavat valinnaiset opinnot tai muutoin hankittu osaaminen hyväksytään lukioissamme suoritusmerkinnällä.”

Lukion opetussuunnitelman perusteiden 2019 mukaan muualla suoritettujen opintojen tunnustamisessa ja hyväksilukemisessa tulee menettellä näin:

”Muualla hankitun osaamisen arvioinnissa menetellään, kuten lukion opetussuunnitelman perusteissa ja paikallisessa opetussuunnitelmassa opintojaksojen ja oppimäärän arvioinnista määrätään.

Luettaessa opiskelijalle hyväksi opintoja muista oppilaitoksista pitäydään suoritusoppilaitoksen antamassa arvioinnissa. Jos kyseessä ovat paikallisessa opetussuunnitelmassa numeroin arvioitavat opinnot, arvosanat muutetaan lukion arvosana-asteikolle [- -] vastaavuusasteikon mukaisesti [- -].”

Kaupungin lukioissa muualla suoritettavat valinnaiset opinnot tai muutoin hankittu osaaminen tulee arvioida siten kuin Helsingin kaupungin lukioiden opetussuunnitelmassa 2021 tai lukion omassa opetussuunnitelmassa opintojaksojen arvioinnista määrätään. Arvosanojen vastaavuusohje on Liitteessä 1.

Virheellinen ohje poistetaan esityksen mukaan kaupunkitasoisen opetussuunnitelman paikallisesta tarkennuksesta.

Kaupunkitasoinen valinnainen opintojakso: Liikkuminen elämäntapana (LI07, 1–2 op)

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija rohkaistuu sisällyttämään liikkumisen osaksi jokapäiväistä elämäänsä. Opiskelija tutustuu matkailun kynnyksen liikuntamahdollisuuksiin oppilaitoksessaan ja muissa kaupungin palveluissa. Liikuntaosaamista kartutetaan osallistumalla erilaiseen omatoimiseen tai ohjattuun liikuntaan lukuvuoden aikana tai kesällä. Suorituksista voi esimerkiksi kerätä merkintöjä liikuntapassiin.

Opintojakso kannustaa ponnisteluun ja pitkäjänteiseen toimintaan sekä rohkaisee opiskelijaa kantamaan vastuuta itsestään ja muista. Opintojakso vahvistaa opiskelijan motivaatiota, itseluottamusta ja fyysisistä ak-

19.09.2024

Lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön johtaja

tiivisuutta. Liikkuminen myös kehittää opiskelijan luovaa ajattelua ja ongelmanratkaisutaitoja.

Opintojakson laajuus on 1–2 opintopistettä. Näytön laajuus määrittää opintopisteiden määrän. Tilanteissa, joissa näyttö ei ole riittävää osaamisen tunnustamiseksi, ohjataan opiskelijaa täydentämään osaamistaan. Opintojakso arvioidaan suorituserkinnällä tai hylättynä. Tarkempi opintojaksokuvaus on Liitteessä 2.

Lukiodiplomiopintojaksojen tarkennukset

Opetushallitus on lukion opetussuunnitelman perusteissa 2019 määrännyt lukiodiplomiopintojaksojen yleiset tavoitteet ja keskeiset sisällöt. Paikallisessa opetussuunnitelmassa koulutuksen järjestäjä kuvaa ja tarkentaa tarjoamiensa lukiodiplomien yleiset tavoitteet, keskeiset sisällöt ja arvioinnin.

Helsingin kaupungin lukioissa on mahdollista suorittaa lukiodiplomeja kotitaloudessa, kuvataiteessa, käsityössä, liikunnassa, mediassa, musiikissa, tanssissa ja teatterissa. Opetushallitus on antanut erilliset ohjeet kunkin lukiodiplomin suorittamisesta. (Opetushallitus, Lukion opetussuunnitelman perusteet 2019.)

Liitteessä 3 esitetään lukiodiplomit-oppiaineen lukiodiplomiopintojaksoihin paikallisia tarkennuksia, joiden taustalla on Opetushallituksen vuonna 2022 julkaisemat lukiodiplomien suoritusohjeet. Ne ovat olleet voimassa 2.5.2022 alkaen.

Kaupunki kehittää ristiinopiskelua eli toisen asteen opiskelijoiden opiskelua lukiossa, Stadin AO:ssa ja vapaan sivistystyön tarjoamilla opintojaksoilla. Helsingin kaupungin lukioiden opetussuunnitelman 2021 lukiodiplomiopintojaksojen paikalliset tarkennukset tukevat tätä kehittämistehtävää.

Helsingin kaupungin lukiot voivat valita, antavatko he opiskelijoilleen mahdollisuuden yhden tai useamman lukiodiplomin suorittamiseen omassa lukiossaan. Lukiodiplomeihin liittyvät käytännöt järjestetään kuitenkin siten, että opiskelijat voivat sujuvasti suorittaa lukiodiplomeja myös muissa Helsingin kaupungin oppilaitoksissa. Opiskelija voi tehdä lukiodiplomeja edeltäviä opintoja myös muissa kaupungin oppilaitoksissa. Tämä tuo opiskelijalle mahdollisuuksia yksilöllisiin opintoja koskeviin valintoihin.

Lukion opetussuunnitelman perusteiden 2019 mukaan muista valinnaisista opinnoista voidaan antaa arvosanaksi paikallisessa opetussuunni-

19.09.2024

Lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön johtaja

telmassa päätettävällä tavalla numeroarvosana tai suoritusmerkintä. Helsingin kaupungin lukioiden opetussuunnitelman 2021 mukaan Helsingin kaupungin lukioissa näemme arvioinnin ohjauksena, joka tukee opiskelijan hyvinvointia ja omaan potentiaaliin kasvamista. Tästä syystä lukiodiplomiopintojaksojen arvioinnin osalta opiskelija saa päättää, arvioidaanko opiskelijan suorittama opintojakso arvosanalla vai suoritusmerkinnällä. Itse lukiodiplomi arvioidaan kuitenkin numeroarvosanalla asteikolla 4–10 Opetushallituksen lukiodiplomien suoritusohjeiden mukaisesti (Määräykset ja ohjeet 2022:3a, 4a, 5a, 6a, 7a, 8a, 9a ja 10a).

Helsingin kaupungin aikuisten lukiokoulutuksen opetussuunnitelmaan 2021 ehdotetaan lisättäväksi lukiodiplomit-oppiaine sekä uudet paikalliset tarkennukset lukiodiplomikohtaisiin opintojaksoihin. Lukiodiplomit-oppiaineen lisääminen Helsingin kaupungin aikuisten lukiokoulutukseen edistää tasa-arvoisempaa lukiokoulutusta ja mahdollistaa tarvittaessa lukiodiplomien suorittamisen myös aikuiskoulutuksessa.

Aktiivipolku-oppiaineen opintojakso TOA03

Helsingin kaupungin lukioiden opetussuunnitelman 2021 Aktiivipolku-oppiaineen TOA03 Vapaaehtoistoiminta ja kansainvälisyysosaaminen -opintojaksoon esitetään muutosta opintojakson tavoitteisiin ja sisältöön. Näiden sisällöllisten muutosten myötä ehdotetaan lisäksi muutosta opintojakson nimeen.

Aktiivipolku-opinnoissa opiskelija hankkii osaamista usein oppilaitoksen ulkopuolella vapaa-ajalla tai harrastustoiminnan kautta. Aktiivipolku-opintojen tavoitteena on, että opiskelija toimii aktiivisena vaikuttajana esimerkiksi toimimalla säännöllisesti järjestötyössä tai tekemällä vapaaehtoistyötä. Aktiivipolku-opintojen tavoitteista ja sisällöistä puuttuvat sellaiset koulutukset, joihin opiskelija osallistuu vapaa-ajallaan esimerkiksi järjestöissä, erilaisissa organisaatioissa tai yhteisöissä. Tällä hetkellä Aktiivipolku-opinnot kattavat koulutukset, jotka liittyvät työelämään sekä ohjaus- tai valmennustoimintaan.

Aktiivipolku-opinnoissa opiskelijan oma oppilaitos varmistaa, että muualla hankittu osaaminen vastaa lukio-opetuksen tavoitteita. Näytön laajuus määrittää opintopisteiden määrän. Tilanteissa, joissa näyttö ei ole riittävää osaamisen tunnustamiseksi, ohjataan opiskelijaa täydentämään osaamistaan. Tarkempi opintojaksokuvaus löytyy Liitteestä 4.

Esityksessä TOA03-opintojaksoon sisältöihin lisätään järjestöjen tai muiden organisaatioiden ja yhteisöjen koulutukset. Opintojakson nimeksi esitetään Vapaaehtoistoiminta, kansainvälisyysosaaminen ja muiden organisaatioiden koulutukset.

19.09.2024

Lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön johtaja

Muissa oppilaitoksissa suoritettavat opinnöt (MOS-opinnöt)

Helsingin kaupunki kehittää ristiinopiskelua eli toisen asteen opiskelijoiden opiskelua lukiossa, Stadin AO:ssa ja vapaan sivistystyön tarjoamilla opintojaksoilla. Tarkoituksena on, että opinnöt voidaan liittää osaksi opiskelijoiden lukiotutkintoa.

Tällä hetkellä kaupunkitasoisessa opetussuunnitelmassa on tarjolla seuraavat opintojaksot:

- Korkeakouluissa suoritettavat opinnöt (MOS01), 1 op
- Muissa toisen asteen oppilaitoksissa suoritettavat opinnöt (MOS02), 1 op
- Ulkomailla suoritettavat opinnöt (MOS03), 1 op
- Vapaassa sivistystyössä suoritettavat opinnöt (MOS04), 1 op

Opintojaksot MOS01-MOS04 laajennetaan niin, että jokainen opintojakso on 1-6 op. Näin ne myös vastaavat Aktiivipolku-opintojen TOA01-05 -opintojaksoja, jotka ovat kukin 1-6 op. Muutos tukee ristiinopiskelua muissa oppilaitoksissa.

Toimivalta

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan suomenkielinen jaosto päätti 10.5.2022 (§ 25) siirtää toimivaltaansa siten, että lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön johtaja päättää suomenkielisen lukiokoulutuksen paikalliseen, jaoston hyväksymään opetussuunnitelmaan tulevista muutoksista.

Lisätiedot

Helena Kaksonen, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 37756
helena.kaksonen(a)hel.fi

Tarja Aro-Kuuskoski, lukiokoulutuksen päällikkö, puhelin: 310 82365
tarja.aro-kuuskoski(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Arvosanojen vastaavuus
- 2 LI07 Liikkuminen elämäntapana
- 3 Lukiodiplomien tarkennukset
- 4 Aktiivipolkuopinnöt TOA03

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Tiedoksi

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

19.09.2024

Lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan
sivistystyön johtaja

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1 OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 138 §.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupungin kasvatus- ja koulutuslautakunta.

19.09.2024

Lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan
sivistystyön johtaja

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

Käytähän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

Muistathan asiointiin yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiasi on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Helsingin kaupunki

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön palvelukokonaisuus

Pöytäkirja

8 (8)

19.09.2024

Lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön johtaja

Harri Korhonen
lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön johtaja

Päätös on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa www.hel.fi 23.09.2024.